

Előfizetési ár:

Egy évre — — 4 forint.
Fél évre — — 2 forint.
3 hóra — — 1 forint.
1 hóra — — 40 krajc.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal a „Csongrád” könyvnyomdájában,
(Grünwald Ferenc-féle ház)
hova a kéziratok és előfizetési pénzek is küldendők.

CSONGRÁD

TÁRSADALMI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

Hirdetési díjak:
Egy hasábos sor egyszeri beiktatása 10 kr., két hasábos 20 kr., három hasábos 30 kr. Legalább háromszori közlésnél a fele díj számítatik. Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyilttérben

minden egyes sor 20 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Kéziratok visszaszolgáltatására nem vállalkozik a szerkesztőség.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő:

DR. CSONGRÁDI GÁBOR.

EGYES SZÁM ÁRA 10 KRAJCZÁR

Még egy pár szó a tisztujítás előtt.

Ma már csak napok választanak el ama ünnepélyes actus időpontjától, midőn közönségünknek jövődöntő sorsát hosszú időre törvény által biztosított hatalmunknál fogva az általunk megválasztandó tisztviselők kezeibe letenni sorompóba lépünk. Egy pár nap csak s itt lesz az alkalom, a mód, hogy alkotmányos választási jogunkat gyakorolva egy nemes feladatot megoldhassunk. Mert ez a jog a választási jogosultság nem csupán hatalom a választók kezeibe, melylyel — úgy ahogy — élni lehet, de kötelesség is, oly kötelesség, mit egy magasabb, egy nemesebb feladat érdekében, egy valódi szent cél javára teljesíteni kell. Lapunk 20-ik számában röviden már vázoltuk azon elveket, miket e nagy horderejű ténykedés gyakorlásánál szem előtt kell tartani, ha azt akarjuk, hogy városunk ügyeinek élére oly férfiak kerüljenek, kikben méltán és érdem szerint összpontosulhat a polgárok bizalma.

Mielőtt bárki kimondaná szavazatát, — ezuttal újlag figyelmeztetjük vessen számot a körülményekkel. Ne engedje magát befolyásoltatni mellék indokok által, ne vezesse magát félre hitetéseivel, rábeszélésekkel. Legjobb meggyőződése, józan esze, a saját maga belátása, lelkiismerete legyen tolmácsa és semmi más. Tudomásunk van arról, hogy az ugynevezett „közönségi párt” napokkal, sőt hetekkel ezelőtt megkezdte a gyűlésezést s vehementiával folytatja azt naponként a választásoknál követendő magatartás érdekében. — Sok hír szállingózott e párt titkos tanácskozásai felől kihozzánk, melyek közül nem érdektelen az, hogy mikép s kikkel töltik már ma be ott az egyes állásokat. A vezér kimondja a maga nézetét. E nézet nagyon természetes a vezér ur privát gusztusának kétségtelen nyilatkozása, de azért azt török-szakad keresztül kell hajtani. Ha talán akad olyan forradalmár, ki a vezér ur komolyabb s erőszakosabb fellépése dacára sem áll kötélnek, azt a párt egy másik higgadt, tekintélyes s általunk is mélyen tisztelt tagja veszi ostrom alá s ékesszólásának egész erejével hat oda, hogy az illető rebellis a vezér ur akaratát által határozat erejére emelt nézet számára kapacitáltassék.

Ez bizony nem szép dolog; kétségtelenül hasznos és üdvös az egy pártnál, ha a tagok olyképp vannak fegyelmelve, hogy a tárgyalandó kérdésekben a párt vezérének nézetét feltétlenül követik, de ez csak a pártra a párt érdekére hasznos de a közönségnek egy magasabb, egy szélesebb körület ügyeire semmiesetre sem lehet áldásos, mert annak a kisebb körzetnek s különösen, mint a jelen esetben egy szűkebb körű klikknek az érdeke homlok egyenesen ellenkezhetik egy egész közönség, egy nagy

város 20.000 lelket számláló lakosságának egyetemes érdekével.

Ott, hol a választásnál egy, vagy egy pár egyének a kevésbé értelmes választó polgárok nyakára a csabitgatások s fondorlatok ügyes játékaik útján kényszerített akaratát jut kifejezésre: ott nem lehet szó arról, hogy az a választás meghamisítatlan nyilatkozata az összeség akaratának. Az ilyen választás nem lehet üdvös a közjóra, nem teremhet áldásos gyümölcsöket; az így hivatalhoz jutott egyének vajmi ritkán válnak be; vajmi ritkán bizonyulnak olyanoknak, kiknek kezeire a polgárok ügyeit, érdekeit s vagyonát nyugodtan bízni lehet. Ott, ahol azt nézik, hogy az illető aspirans, minő párti, mily szolgálatot tett, vagy tehet a párt érdekének, minő viszonyban áll egyikhez vagy másikkal stb. ott halvány remény sem lehet arra, hogy az ekkép hivatalba helyezett tisztviselők által a közügy önzetlenül munkáltassék.

Ne játszunk tehát alkotmányos szép jogunkkal, használjuk fel azt úgy, amint lelkiismeretünk diktálja.

Becsüljük meg az érdemet, becsüljük meg a magasabb képzettséget; adjunk mindenkinek felett előnyt, azoknak, akiket már a multban megismertünk, kiknek hűségéről és képzettségéről már magunk is meggyőződünk; jutalmazzuk meg bizalmunkkal azokat, kik azt városunk érdekében hosszú időn keresztül eltöltött munkálkodásaik által már kiérdemelték.

Mert csak így lehet áldás rajtunk s a mi sokat hányatott szegény városunkon.

Fegyelmi ügyi érdekességek.

Hogy nálunk a közigazgatási tisztviselők fegyelmi ügyeinek rendszere a törvény által nincs a jogállam eszméjének megfelelőleg szabályozva az már nem is új dolog. A közigazgatási hivatalnok, kit balvégzete oda juttat, hogy ellene fegyelmi vizsgálatot rendeljenek el s evvel teljesen oda dobatik egy magasabb közigazgatási tisztviselő szeszélyének s önkényének. Ez ellen maga a törvény sem biztosít részére kellő garantiát, sőt el lehet mondani, hogy az önkénykedés gyakorlására lehető módot maga a törvény is nyújt az ő hiányos s téves intézkedéseiben. Hogy Csongrádvármegyében a basáskodás e termékeny hazájában ily körülmények között az önkénykedés még hatványozottabb mértékben frequentáltatik, mint talán az országban bárhol; arról azt hisszük mindenki meggyőződhetik, aki a városunkban is legközelebb megindított s részben ma is folyamatban levő fegyelmi ügyek menetét figyelemmel kíséri.

Állításunk illusztrálására imhol szolgálunk egy pár érdekességgel:

Borbás Mihály II jegyző ellen a mult évben a fegyelmi eljárás elrendeltetett. Az ennek alapját képező előzetes vizsgálat úgy,

ahogy — fogantatosított is, — azonban a voltaképeni vizsgálat — úgy tudjuk — soha. Így tehát anélkül, hogy a vád adataihoz szükséges bizonyítékok megszerestettek volna, pusztán szűz adatok alapján Csongrádvármegye alispánja a hivatalvesztést s a vagyoni felelőséget nevezett ellen kimondotta.

Ugy tudjuk Borbás Mihály jogával élve e határozatot meglebbezte. Mit gondolunk kérem, érhet ő el ezzel eredményt? Nem! A felebezés folytán az ügy a vármegye közigazgatási bizottságához kerül. Itt előadó maga az alispán, aki az ügyet referálja, amint neki tetszik s bizony nem evett sáskát, hogy a maga előbbeni határozata ellenére argumentáljon. Ekkép a közigazgatási bizottság többi tagjai sokkal kényelmesebbek lévén, semhogy magukat az ügy áttanulmányozásával vagy csak át-olvasásával is fárasztanák — meghozatik a II. fokú s most már telebbezhetlen ítélet. Tessék kérem itélni, mennyiben van itt a vizsgálat alatt álló tisztviselő az alispán esetleges szeszélyétől megvédelmezve? De uézzünk még egy érdekes dolgot. Borbás Mihály tehát az ellene hozott határozatot meglebbezte, mindennek ellenére a járási főszolgabíró az ő állására pályázatot hirdetett s ez állást f. hó 20-ikán az általános tisztujításkor betölteni szándékozik. Tegyük fel, hogy valami csoda történik; — no! mert hát Csongrádvármegyében is történhetnek csodák — s Borbás Mihály valami uton-módon pénzbiarsággal megszabadul a fegyelmi alól s állásába visszahelyeztetik. Mi történik akkor? Neki ez álláshoz — mert az élethossziglani állás — joga van! Miután arról, hogy Borbás Mihály az alispáni határozatot meglebbezte s így addig, míg fegyelmi ügye jogérvényes határozattal eldöntve nincs állását megürültnek tekinteni nem lehet; a fellebbezésről pedig a főszolgabírónak tudnia kell: kérdjük nem érdekes dolog-e, hogy a pályázatot a t. főszolgabíró mégis kiírta s a betöltés érdekében f. hó 20-án intézkedni akar? N. hogy valami nagy bakot löjjön ezen ur figyelmebe ajánljuk, hogy a választás napján jelentse ki, hogy ez állás azuttal nem lesz betöltendő. No mert hát ilyen módon s ezzel az erővel a Mészáros Károly állása is betölthető volna, Borbás fegyelmi ügyében ép úgy nem, lévén még jogerős határozat mint abban.

Vessünk egy pár pillantást még a fegyelmi ügyeknél felmerülhető költségekről is.

Az ilyen fegyelmi vizsgálatnál járó költséget minden körülmények között az illető vizsgálat alatt állónak kell fizetni nem tévén különbséget ártatlannak találják-e őt, avagy sem. Hogy ez a költség minél kevesebb legyen azt megkivánná ugyan a terhelt érdeke már azért is, hogy ő — kinek ugyis elég baja van — azt minél könnyebben viselhesse — ámde ez másrésztől ellenkezik annak érdekével, ki a vizsgálat vezetésével van megbízva, kinek nem legutolsó

számítása az, hogy az ily alkalmatosságból magának egy kis mellékjövédelmet is létesíthessen. Ennek tulajdonítható a Máté vizsgálatból folyó óriási vizsgálati költség. Vagy tekintünk csak most egy közel fekvő esetet. A Mészáros Károly elleni különben teljesen indokolatlan fegyelmi vizsgálat folyik ma is. A múlt szombaton a vizsgálat vezetésével megbízott Soos Pál tiszti ügyész Albertényi Antal vármegyei főszámvevő uraknak éppen eszükbe jutott, hogy átkellenék jönni egy napra Csongrádra. A Mészáros Károly fegyelmi ügyét itt elővették s Mészáros kihallgatásra maguk elé idézték. A kihallgatásra az nap délelőtt egy órát szántak s egy óra multával kijelentették Mészárosnak, hogy délután az ő kihallgatását nem folytathatják, mert tanuk kihallgatását s okmányok beszerzését kell eszközölniök, majd kedden ismét eljönnek s folytatják a vizsgálatot. Ezzel az urak egy kis viátre mentek, délután pedig Szelhoffernél kedélyesen eldiscuráltak 5 óraker előállott a Soos Pál ur saját külön fogata s re bene gesta mentek haza. A tanukról s okmányokról teljesen megfélekedtek. Az ilyen napért pedig — amilyen ugyan nem is kevés szokott az ilyen vizsgálatoknál előfordulni — megállapítatik ezen urak részére s a vizsgálat alatt álló terhére 10—12 frt. Így van az, hogy mire egy ily haszontalan vizsgálat befejezést nyer a költség egy szép kis summára rug csak győzze azután a szegény amugy is eléggé meghurcolt tisztviselő fizetni. Így állunk ma Csongrádvármegyében. Ezek pedig még csak tűrhető dolgok s így bi hatunk, hogy nem lesz — mindég így, lesz ez még ez rosszalbul is.

Alkalom adtán különben többet.

A köpönyeg forgató.

Semmi sem jellemzi jobban községünk administrationalis ügyeiben a mai napság magának döntő befolyást arrogáló párt vezér egyéniségeinek két kulacsosságát, mint éppen az a cikk, mely a „Tiszavidék” legutóbbi számában „Rövid észrevétel” a „Jelző”-ra cím alatt maga a községi párti ve-

A „CSONGRÁD” TÁRCZÁJA.

A velencei oroszlán.

Folytatás.

(8)

Pepe látásán még az öreg Ábrahám is esdélkozva kiáltott fel:

— Mózesre esküszöm, a vér nem válik vízzé! A nemes mén, legyen bár az eke elé fogva trombita harsogó szavára füleit hegyezi, ágaskodik s széttépi fékeit. Aldás és szerencse a Pepe grófok nemes ivadékkává.

Majd egy szekrényt nyitott fel s egy pompás kardot vett elő abból, melynek hüvelyé és markolata drága kövekkel volt ékítve.

Pepe sohasem viselt volt kardot életében, mégis, midőn oldalára kötötte azt, oly büszkén s biztosan lépdelt vele, mintha hordozásához gyermekkor óta szokott volna.

— S most jöjjön méltóságod! — szólta Ábrahám, — Lorezza urbólgy türelmetlenül várja őnt.

Az öreg behajolt fűvel, alázatosan balagott elől. Az ifju felemelt fűvel követé őt, jobb keze csipőjén, a bal kardjában markolatán nyugodott.

A sajkába leptek.

— A signóra palotájához! — hangzott Ábrahám parancsa.

A sajka gyorsan haladt, s néhány perc múlva ama palota elé értek, mely palotát Piombellino gróf kéjhölgye: Lorezza számára bérelt vala.

A palota elé érkezve Ábrahám mélyen meghajolt Pepe előtt.

— Méltóságos uram! — szólta, — réám nincs

zér ur sugalmazása folytán, vagy éppen annak tollából látott napvilágot. — Értsük meg hát a dolgot jól. Annak idejében, midőn most legutóbb Piroska István a polgárság legnagyobb része által óriási lelkesedéssel kiáltott ki Csongrád nagy község birójává a „községi párt” vezére nemcsak ezt nem tekintette szívesen, hanem az őt jellemző erőszakos és rabulistikus eljárással minden lehető elkövetett arra, hogy ezt megakadályozza s az általa oly hönőhajtott id. Blázsik Mártont juttassa a birói székbe. Mintha még ma is itt lebegne előttünk a vezér ur deli alakja, midőn a szóban forgó biró választás alkalmával a városház tanácssterme előtti oszlopszatra felállott s a demagogoknak velük született tulajdonságát képező öblös hangon igyekezett tullicitálni az „Eljen Piroska István” letkes kiáltásokat a Blázsik Márton éltetésével, nem mulasztván el természetesen az ily alkalmakkor oly nagyon szokásos és kívánatos levegőbeni kész hadonázásokat sem. Azonban ez mind nem használt a vezér ur az alkalmammal imponálni nem volt képes s a választó község nagyszámu sorából mindössze vagy 13 (szerencsétlen szám) darab hivat volt képes a maga nézete számára kierőszakolni.

Világos bizonyosságát képezi ez annak, hogy népünkben egyrészt még mindig nem halt ki az érdem, elismerése s másrészt, a nép ott ahol egy a város s a közjó érdekében már érdemeket szerzett férfit s egy még ismeretlen nagyságot lát egymással állani szemben, megtudja jól különböztetni, hogy melyiknek adózzék bizalmával s az ilyen viszonynál kevésbé hallgat a demagogok nagyhangu handa-bandájára. A vezére akkoron 14-ed magával, 13 gyászmagyarkával maradt a díctelen csatatéren. Ez történt akkor; rövid félesztendővel ezelőtt s mit látnak most. Az az ember, ki az időben elmentébe helyezte magát egy nagy község őszinte érdeklődésével, aki a közvélemény osztatlan bizalma által kitüntetett férfit — mert az nem tanyázott az ő táborában — a töle kitelhető módon minden alkalommal kisebbiteni s dehonostálni igyekezett: az az

többé szüksége, bátran léphet egyedül a signóra elé. Egy megtört, szegényesen öltözött ősz ember látása talán kellemetlenül hatna magas jegyesére. Én sietek őseinek palotájához, hogy feltgyeljek azon tengeri munkásra, kik hajnal óta annak helyreállításával, kijavításával foglalkoznak.

Az öreg földig hajtvva meg magát, eltűnt.

* * *

Pepe, mióta a nemesi öltönyt felvéve, teljes lényében megváltozott. Nem volt többé az alázatos, engedelmes sajkás. Főlemelt fővel, büszke mosollyal, könnyed léptekkel haladt fel a tágas lépcsőkön azon nő terméhez, ki nem sokára teljese az övé leend.

Minden felől szolgálatra kész cselédség rohangolt feléje.

— Lehet-e találkozni signora Lorenzával? — kérde Pépe.

— Magas nevét kérem, hogy bejelenthessem.

— Pepe gróf.

— Oh! urnóknak rég várja méltóságodat. Kegyeskedjék követni!

Több tágas, gazdagon butorított termen haladtak át, míg végre egy kisded imaszobához értek, melyben titokzatos félhomály derengett, s kellemes illatok tölték el a légat, — háttérben egy keleti diván dagadó páncsán pihent Lorezza csábitó, hódító helyzetben. Az elmult éj kérdés-vihara gyenge halványra hagyott arcán, buskomer mosoly lenggett szenvedélyt lehelő ajkain, s beszédes szemői szerelem tüzeiben ragyogtak.

Pepe elbűsölten állt meg a küszöbön.

Mariettát végkép elfeledte. Hogy is emlékez-

ember most e férfiről a következőképp nyilatkozik: „Köz tudomásu dolog, hogy a községi párt erős küzdelmet még így sem támasztott Piroska István megválasztása ellen éppen azért, mert e párt vezér férfiai az ő egyénisége ellen a legkisebb elfoglaltsággal sem viseltettek és rokonszenvük iránta volt legalább is akkora mint azoké, kik őt önös céljaik áldozatául szánták.”

S lássuk, hogy indokolja ez ur akkori s mostani magatartását, hogy köpönyeg forgató munkájával szemben a publicumot kedvező véleményre hangolja. Akkori csúfos modoráról ekkép furlangoskodik: „Ha a multban a községi párt nem sorakozott Piroska István birói jelöltsége mellé ennek meg volt a maga oka.” Piroska István ugyanis oly körben mozgott s oly befolyás alatt állott, mely a „községi párt” s annak vezér férfiai legjobb akaratu működése elé is akadályokat gördített stb. Mostani engesztelő eljárása igazolását pedig a következő naiv indokkal okadatolja: Piroska István a birói szék elfoglalása óta meggyőződhetett, hogy az annyiszor gyanúsított és rágalmozott községi párt azon befolyást, melyet a községi ügyekre gyakorolt nem önző személyes célokra, hanem a közjó előmozdítására igyekszik felhasználni, stb. stb. (L. a fentebb hivatkozott cikket)

Pedig hát e csúrés-csavarás teljesen hiába való, mindenki tudja, hogy mi vezérelte e derék urat eljárásánál a multban s mi az a mi most vezet. Vezette a multban a Piroska István elleni személyes ellenszenv s az azok elleni gyűlölet akikkel Piroska István, mint szabadelvűpárt egyén egy nézetet vallott; most pedig ami a Piroska István melletti állás foglalásra bírja nem egyéb, mint a kényszerűség; mert meggyőződött a multban arról, hogy a Piroska István ellen felveendő harc csak az ő vereségével végződhetik.

Láthatjuk tehát, hogy a községi párt vezére tollából eredt fentebb hivatkozott cikk célja nem más, mint port hinteni a község szemébe s nevezett rosszlelkű önző s elfoglult eljárásának kendőzgetése és szépitgetése.

hetett volna rá ily váraiban szépségű nő csábitó kecsével szemben?

A nő feléje terjeszté kezeit s közelebb lépésre inté.

Ekkor egy percre ismét elhagyá Pépét büszke magatartása; szive lázasan dobogott, újra féltékeny sajkás lett, mély áldozattal borult a hölgy lábaihoz s csókokkal halmazá el annak kezeit.

— Gróf ur! — szólta Lorezza ama csengő hangjával, mely az elmult estén Pépének egész haját megreszketteté, — gróf ur! keljen fel, s foglaljon helyet itt — mellettem.

Pepe engedelmeskedett.

Lorezza puha kezei közé fogta az egykori sajkás kezét s lassított szemekkel folytató!

— Gróf ur! Alig mult néhány órája, hogy találkoztunk, azóta szeretem őnt.

— Pepe elragadtatva sikoltott fel!

— Oh, anyala az égnek! — mondá, — lehet-e szerelmed oly lángoló, mint az enyém?

— Ön is szeret engem? — kiáltott fel Lorezza lelkendezve, — te is szeretsz engem? Oh, akkor én a legboldogabb nő vagyok a világon.

Ezután néhány percre elmúlt a szerelmek ajka! kéz közben nyugodott, a szivek túlradtak volt a boldogságtól, mely osztályrészők lett.

— Szeretjük egymást? kezdé végre Lorezza, — én gazdag vagyok, te pedig magas rangu, mindketten ifjak és szépek; miért sárnók tebat el magunk előtt a gyönyörűség, a boldogság paradicsomának ajtaját? Te visszatérsz őseid palotájába én pedig karodra támaszkodva fogom állépní annak küszöbét.

Mi azonban azt hisszük, hogy a cikk célját egyáltalán nem érte el.

Aratási kilátások és a gabna árai.

Most már meglehetősen áttekintést lehet nyerni az aratási kilátások felett bel- és külföldön. Ténynek vehetjük azt, hogy Európa országainak legnagyobb részében határozottan jók az aratási kilátások. Így nevezetesen első sorban is Angliát, mint a legnagyobb gabnafogyasztó országot véve szemügyre, a londoni Ekonomiszt nyomán konstatálhatjuk azt, hogy az aratási kilátások évek hosszú sora óta nem voltak olyan kedvezők, mint az idén. Franciaországból, Németországból, Olaszországból hasonlóképpen kedvező jelentések érkeztek a vetések állásáról egész mostanáig. Oroszország északi részében nem állnak ilyen jól a vetések. De a déli részeken igen, úgy, hogy ez az ország egészen véve középszerű aratásra számíthat, és ágyanezt mondhatjuk a Balkánországoiról is, mint Románia, Bulgária és Szerbiából. A mi magyarországot illeti, igaz ugyan, az utóbbi napok nagy viharai egyes helyeken sok kárt tettek, de egészben véve az országban jól állnak a vetések, úgy az őszi, mint a tavasziak, és ha az időjárás nem lesz rendkívül kedvezőtlen, hát biztosan jó aratást, nagy termést lehet várni. De az a kérdés, lesz-e hát jó ára is az életnek? A kinek nincs áttekintésük a főexportorszagok aratása felett, azok úgy vélekednek, hogy miután Angliának s Európa minden országának jó aratása lesz, az árai le fognak menni. De ez alaptalan feltevés. Mert az európai államok közül csupán Oroszország déli részének meglehetősen jó aratása képez fontos tényezőt az árak alakulásánál. Magyarország, bármily nagy leány is exportunk, a fogyasztó országok szükségletének csak aránytalanul kis részét, mintegy 6-7 százalékát fedezheti legjobb esetben; a túlnyomó nagyobb részét a már említett Déloroszországon kívül Északamerika, India és újabban Ausztrália is fedezik. Es minők a kilátások ezekben az országok-

ban? Észak-Amerikának már éveken át nem volt olyan rossz aratása, mint a minő most igérkezik. Indiában az aratás már meg volt és sokkal rosszabbul ütött ki, mint a tavalyi, pedig az sem volt jó aratás. Hasonlóképpen gyenge aratás van Ausztráliának is. Így hát így állnak a dolgok, hogy a legnagyobb buzaexportorszagok gyenge aratással fognak versenyre lépni a magyar buza-exporttal. Es ha ehhez még hozzá vesszük azt a másik tény is, hogy a multból motadt készletek kisebbek az idén, mint rendesen lenni szoktak, akkor bizvást fel lehet tételni azt, hogy a buzaárak jelentékeny hanyatlásától nem kell tartani, sőt okvetlen áremelkedésre van kilátás abban az esetben, ha a tavasz vége és a nyár eleje nem hoz jó időjárást. Figyelmeztetjük tehát a gazdaközönséget, hogy legyen óvatos terményei eladásánál. Rendszerint ugyan a legjobban azok a gazdák adják el aratásukat, a kik mindjárt aratás elején megcsinálják a kötést; de ha a gabnakereskedőknek netán sikerülne az árakat az aratás elején mesterségesen lenyomni, a mi nem lehetetlen, akkor ne bocsátkozzanak a gazdák kötésekbe, hanem inkább várjanak, míg az árak megint felmennek a mostani színvonalra, vagy azon felül, mert erre csak ugyan kilátás van.

H I R E K.

— Esküvők. A helybeli izr. templomban f. hó 9-én d. u. 5 órakor szép számú közönség jelenlétében tartotta esküvőjét Hajduska Albert ur Weisz Irénke kisasszonnyal. A f. hó 2-án pedig egy helybeli születést s jelenleg Hódmezővásárhelytől lakozó kereskedő Goldner Oltó (Ede) ur esküvőit örök hitűséget Benedek Karolin kisasszonnyal Mindszenton.

— Bál híre. A csongrádi ifjuság tegnap éjjel tartotta meg „minden párt és vallás színezet nélküli jótékony cèllal egybekötött zárkórtú nyári táncmulatságát” a népkert helyiségeiben. A bál eredménye még eddig ismeretlen előttünk, de az ifjuság java részénél már előzőleg nyilvánult lelkesültség után ítélve annak jó sikere iránt alig ha lehet kétségünk. Nem akarjuk semmi körülmények között sem elvitatni azt a jogot az ifjuságtól, hogy amikor csak kedve tartja táncmulatságot s vacsorákat rendezzen, s az ez irányban kifejtett buzgalom ellen kifogásnak nincs is; ámde mikor látjuk azt a szokatlannul lázas érdeklődést azt — a meg kell vallanunk jobb ügyhöz méltó — igyekezetet mit az ifjuság egy része a vacsora s táncmulatság egymás után ily rohamosan következő rendezése körül kifejt; önkénytelenül is azon kérdés táru előnk: a vajjon e nagy lelkesültségből nem lehetne-e a közönség magasabb szellemű művelőzetet igénylő része kedvének is egy keveset áldozni s olykor-olykor egy-egy műkedvelői előadás, szavalati s felolvasási estélyivel s több ily nemesebb productiókkal is megpróbálkozni? Hát hiszen t. ifjuság az eszem-izsom s díom-dánom között az ilyenre is lehetne gondolni talán?!

— Mulatság. A helybeli iparos ifjuság a mult vasárnap este a félegyházi első zenekarnak Almásy Menyhért vezetése alatt igen kitűnő játékát felhasználva a népkerti arénában sikerült kis táncmulatságot rögtönözött. A fesztelen kis mulatságon a következők vettek részt: A szonnyok: Gyovai D. István, Özv. Kiss Jánosné, Bernitzky Illésné, Zsiga Jánosné, Özv. Kádár Jánosné. Leányok: Gyovai D. Veronka, Hajdu Mariska, Bodor Annuska, Kádár Rózsa, Kovács Franciska, Pádár Mariska, Bodor Erzsike, Bozó Erzsike, Bucsi Mariska.

— Válság a „Tiszavidék” kebelében. Tari István a „Tiszavidék” társ-szerkesztője — mint azt veltük közlik — megvált a „Tiszavidék” társ-szerkesztésétől s erre vonatkozó nyilatkozatát a „Tiszavidék” mai száma már hozza is.

— Pályázatok. A f. hó 20-iki tisztújítás alkalmával betöltés alá kerülő állások majd mindeikére beadattak már a pályázatok. A községi párt már a jelöltek is megállapította s a megválasztandók személye iránt is sok meghasonlás s a párt létét szétzilálással fenyegető civodás árán féligmeddig dűlőre jutott. Ugy tudjuk, hogy a jelöltek között több olyan van, ki még eddig a város szolgáltatásban nem állott soha. Nekünk az ellen, ha még eddig városunknál nem működött, de különben tisztos és képzett erők kerülnek be a tisztviselői karba mi kifogásnak nincsen, de annyit e helyütt is újlag és nyomatékosan hangsúlyozunk, hogy az adminisztráció gépezetének zavartalan működése érde-

kében előnyösnek tartanók, ha a község szolgáltatásban már huzamosabb idő óta becsülettel s kifogástalanul működteknek, mindenekfelett elsőbbség adanék.

— Színészet. Bogyó Alajos színgazgató, mint hírlik lemondott azon szándékáról, hogy társulatával Csongrádot ez évben meglátogassa.

— Pályázatok. Községünkben tresedésbe jött jegyzői és szülészői állásokra a főszolgabíró, mint lapunk hirdetései rovatában olvasható, pályázatot hirdet. A jegyzői állás javadalma 600 frt és a szokásos mellékjövödelmek, a szülészői állásé 50 frt évi fizetés. Akik ezen állásokra pályázni kívánnak, okmányokkal felszerelt kérvényeiket a f. hó 19-ig a jár. főszolgabírói hivatalhoz még mindig benyújthatják.

— Ipartestületi közgyűlés. A jár. főszolgabíró a képesítéshez kötött iparosokat, mint az ipartestület tagjait a f. hó 21-ének d. u. 3 órájára a város közházához közgyűlésre hívja egybe, mely közgyűlés tárgya az ipartestület alapszabályainak a kereskedelmi miniszterium rendelete értelmében módosítása lesz. Mi is felhívjuk részünkről az iparosokat, miszerint az őket közvetlenül érdeklő ily nagy horderejű ügy tárgyalására minél számosabban jelenjenek meg.

— Rendőrség!!! Vasár- és ünnepnapokon a Czimer János-féle tiszthelyiség s különösen Szehoffer vendéglője előtt a járda az ott összegyűlt szokott egyének által egész nap folytonosan el van állva, úgy hogy ez által a járás-keles e helyeken nagy mértékben meghihezítettik. A legtöbbszőr ugy elvám lépve az egész ut, hogy az arra menőknek tetemes fáradságba kerül, míg a sokaságon keresztül törhetik magukat. Minthogy e helyekeni ily módomi összegyűlékezés mi által sincs indokolva rendőrségünk csak kötelességét teljesíti, ha intézkedik, hogy jövőben azon a közönséget szabad járás-kelesében ne akadályozzák.

— Rendet a templomban! A helybeli izr. templomban legutóbb végbe ment esketés alkalmával azt tapasztaltuk, hogy ott mi intézkedés sincs téve arra, hogy ily ünnepekkor a vallásos functio minden rendezavarástól, lármától ment legyen. Nem lehet kifogásunk az ellen, hogy a templomajtaja nyitva ne álljon általában azok számára, kiket az érdeklődés, a kíváncsiság oda vonz, de megkövetelhetjük s követelheti mindenkit, hogy a vallásos szertartás méltósága mindenkor, minden alkalommal megőrizve tartassék. Az intéző egyének figyelmébe ajánljuk különösen annak megakadályozását, hogy jövőben az esketési ünnepekkor a templomba kis gyermekek is bebocsátást nyerjenek, továbbá, hogy a templom közepén fekvő s a vallásos szertartások teljesítésére rendelt hely a betódulók által ellepve tartassék. Szükséges mindenesetre, hogy valakinek kötelességévé tótessek az ez irányban felügyelet.

— Varga Imre kályha- és kőedény-készítőnek, Szentesen a Széchényi ligetben levő gymnasiumi épületben, f. hó 17-én, azaz kedden, a bécsi kiállításra ódon-stylen készült pala-gyászteríték, vadászívó s mosdó-készlete közszemlére ki lesz állítva, minek megtekintésére e helyütt is felhívjuk Csongrád város n. é. közönségének figyelmét.

— Megszökött elmebeteg. Ma egy hete Csillag János nevű elmebeteg a kórházból kiszabadult s az utcára szökött. Csakhamar sikerült őt elfogni s a kórházba visszavinni még mielőtt valami veszélyes cselekményt követhetett volna el. A szerencsétlen azonban önmagát erősen meglütötte, mert a padlásra is felszökött s onnét leugrott. Hogy hasonló esetet njra ne ismencirozhasson ugy kellett őt megkötözni, mert oly dühös, hogy cellája zárát is képes feltörni, csak-hogy kimenekülhessen.

— Pasztauer intézet. A m. kir. belügyminis.terium által az ebdth elleni védőoltások tárgyában kiadott 32047 — VI 11 számú rendelet szeriat a veszett eb által megmart egyéneknek ezentul nem szükséges Párisba Pasztauerhez utazni, mivel Dr. Högyes Endre egyetemi tanár vezetése alatt védőoltó intézet lett Budapestben felállítva, mely intézetben a vagyontalan egyének díjtalanul kezeltek és teljes ellátásban részesítettnek.

— A biztosítás tizparancsolatja. Egy lipcei lap következő tiz pontban közli a biztosításra vonatkozó több teendőket: 1. Biztosításad mindemet, házadat s más épületeidet a tűzvély ellen. És lásd el az épületeket villámhárítókkal, mert ha ezek jól vannak készítve, nem kell a villámtól több félned. 2. Ne biztosíts többet, mint a mennyid van; mert a biztosítás nem oly üzlet, melyél valamit kereshetsz, hanem csak a te kötelességed, hogy megtarthasd mindazt, a mit kerestél vagy örököltél. A tulbiztosításból könnyen gonosz pered is támadhat, melyél semmit sem kapnál, sőt még büntetésnek tennéd ki magad. — 3. Nem is kell kevesebbet biztosítanod, mint a mid van, mert tűzkárnál csak az térítetik meg, a mi biztosítva volt. — 4. Ne készíts feltételes adatokat a biztosításnál, hanem sorolj fel mindent pontosan, hogy tűz után alkál-

Pepe majdhogy össze nem roskadt a nagy öröm és boldogság miatt.

E pillanatban egy komor gondolat nehezült feblére. Visszaemlékezett Piombellino gróf gunyos arcára, visszaemlékezett annak pokoli mosolyára: gyanu és féltékenység szállott szívére, s Lorenzához fordulva, kérdé:

— Imádott angyalom! A gróf valósággal a te bátyád?

Lorenza megrendült e váratlan kérdésre: bánat és szegyea szorongatta egyszerre szívét, s csak nem Pepe lábai elé borulva, mondá:

— Nem! Piombellino gróf nem az én testvérem. Éa nem vagyok főrangu család sarja, sőt ellenkezőleg alacsony származású, büös nő vagyok, amde szeretlek, s szerelmem hév tűzében meg fogok tisztulni, mint az arany.

De ugyanezen pillanatban egy sötét, zord alak jelent volt meg a szoba küszöbén, ki fenyegetődző ujjait ajkaira nyomván, hallgatást parancsolt, mire Lorenza hirtelen elnémult.

Ha Pepe e percben visszafordul s az ördögi gunyt szemléli, mely a megjelent férfi arcán ült: a család, az ámitó játékok, melyet vele ütnek, aligha át nem látja azt, s kibuzva őseinek csak az iméat visszaanyert, oldalán függő kardját, aligha szívébe nem dűfi pokoli versenytársának, Piombellino grófnak.

De Pepe nem fordult vissza, Lorenza pedig magához voná őt s forró csókot nyomott homlokára.

E tüzes csók a legbeszéesebb felelet, a legmeggyőzőbb okodat vala s a szegény sajkás visszanyerte nyugodtságát:

(Folyt. köv.)

matlausságod ne legyen. — 5. Nem biztosított szomszédodat is bírd rá a biztosítása, hogy tűzvész alkalmával el ne szegényedjék a neked és a községek terhére ne essék. — 6. Aratásodat is biztosítanod kell a jégkár ellen, hogy nyugton maradhassál, ha nagy zivatarok vonulnak át mezőiden. — 7. Ne mulaszt el az élet- és baleset-biztosítást, mert mindennap érhet baleset, mely életednek végett vet s elvonja családod fenntartóját. — 8. Ne halogasd a biztosítást holnapra s ne tógy kifogást a biztosítási díj miatt, mert az a várandó előnyhöz képest csekély. — 9. Tekintsd a biztosítási kiadást olyan szükségesnek, mint az ételt és italt s a mint ezt nem nélkülözheted, úgy a biztosítást se hanyagold el, mert az nyugalmat, biztonságot, vigaszt és segítséget szerez számodra. — 10. Mielőtt biztosítanál, kérdezősködj szakavatott és megbízható emberekkel a legalkalmasabb biztosító intézet után, mert azok nem egyformán előnyösek s nem is egyenlő készséggel és szoliditással járnak el a kártérítésnél.

— Szegény pápa! A napokban készült el a kimutatás a különböző országokból Rómába rándult zarándokok által a pápának átnyújtott Péter-fillérek-ről. Ez a kimutatás január elsejétől április 30-ig terjed s e szerint a pápa ez idő alatt franciáktól 200,000 frtot, olaszoktól 250,000 frtot, észak-amerikaiaktól 60,000 frt, osztrákoktól 50,000 frt, magyaroktól 30,000 frtot, németektől 100,000 frtot kapott. Szegény pápa!

— Megölte a cseresznyemag. A cseresznyemag elnyelésének rossz szokása már tudvalevőleg nagyon sok bajt okozott. Nem ritkán fizették meg már gyermekek és felnőttek életükkel is könnyelműségüket. Nothnagel bécsi orvosának a boncoló asztalánál demonstrálta tegnap a mag-nyelés ily áldozatát Brunnecker János 16 éves asztalos-inas hullaja volt, ki néhány nap előtt sok cseresznyét magocul evett. Másnap bél- és hashártyagyulladás tünetei között a fiata a kórházba szállították s már akkor valószínűnek tartották a bél-furódást a lenyelt magok következtében, a mely diagnózist a boncolás csakugyan igazolta is.

Irodalom.

Nagy Izsó mérnök, ki jelenleg a csongrád-sővényházi ármentesítő s belviz szabályozó társulat megbízásából nálunk a műszaki ártér fejlesztés munkálatait készíti „Aradi vésznapok” címmel sajtó alá rendezte s kiadta a tavaly elhunyt Margitay Gábor 1848-49. honvédmérnökkari őrnagy emlékiratait, a kinek kiváló szerepe volt Arad vár ostromlásában és bevételében. Ez érdekes munka a szerzőnél helyben (Kádár Pál házában) s szerkesztőségünkönél is kapható. A munkából lapunkban is közzünk egy keveset mutatól.

CSARNOK.

Az aradi vésznapok.

E címen, mint említettük, Nagy Izsó kiadta a tavaly elhunyt Margitay Gábor 1848-49-iki honvéd mérnökkari őrnagy emlékiratait, a kinek kiváló szerepe volt Arad vár ostromlásában és bevételében*.)

Margitay, ki a szabadságharc kitörésekor mint mérnök az aradi kir. építészeti hivatalnál volt alkalmazva, eleinte az aradi nemzetőrség 3 ik századába állott be, s mint ilyen, részt vett abban a „csatában,” melyben október 22-én Világosnál 15 ezer oláh fölkelőt szalasztott meg egyetlen magyar ágyu dörgése. Időközben azonban Berger tábornok, az aradi vár parancsnoka, nyit ellenségeskedésbe lépett az aradi nemzetőrséggel, s Máriássy őrnagy magyar parancsnok Margitay és Herr századosot bízta meg a város utcáinak eltorlaszolásával és Uj Arad elszakításával. Az ó- és új-aradi ostromtelepek egy részét is Margitay készítette s szerelte föl, melyek ágyuttlize sikeresen viszonzta a várost lövő várbeliek ágyuzását. A szerencsétlen dec 15-iki csata után, midőn a várbeliek kirohantak s elfoglalták Uj-Arad védőüveit, a magyar kormány komolyabban hozzálátott Arad vár csorvához s a hadműveletek vezetésével Gaál Miklós ezredesi (később tábornok) bízta meg Gaál kitérő mérnök s képzett parancsnok volt, azonnal visszafoglalta Uj Aradot s Margitaynak, kit a táborerődítési osztályban előbb honvédmérnökkari hadnagygyá, majd főhadnagygyá nevezett ki, többször adott fontos megbízásokat. Vele verette a rettentően zajló M.roson

* A munka teljes címe: Aradi vésznapok. Margitay Gábor 1848-49. honvédmérnökkari őrnagy emlékiratai. — Sajtó alá rendezte és kiadta Nagy Izsó, (Margitay Margitay Gábor arcképevel.) Budapest, Légrády-testvérek. 1890.

dec. 25-én azt a hidat, mely fontos része volt az ostromműveleteknek. Háromszor szakította el a jég-roham a hidat s Margitay már kétségbeeset a műlehetőségen, de Gaál jelentésére hidegen ennyit felelt: „Őa ingénieur, tudja-e, mit jelent e szó? In génieur előtt nem szabad technikai téren lehetlenségnek lenni, hadi műveletekben épen nem. A hid holnap délelőttre kész legyen!” És kész lett.

Ugyancsak Margitay készítette Herr mérnök-kari tisztársával a várat Glogovától Ó Arad alá kanyarodólag körül fogó Maros-könyök jobb partján a hatalmasan felszerelt ostromtelepeket s az ezeket háromnegyed mértföldnyi körben körül futó mély és tág paralell sáncolatot. E telepek összesen 62 ágyut és bombamosszarat foglaltak magukban s úgy el voltak látva védművekkel, hogy nem ritkán s leghevesebb ágyuzás alatt uri nők is meglátogatták s járták be minden nagyobb félelem nélkül. E telepekből mindjárt az első napon január 24-én oly rettenetes ágyuzást indítottak a várra, hogy ott valószínűségi panique keletkezett. Ettől fogva a vár lövetését állandóan Margitay vezette s az ellenség előtt oly ismertté és félelmetessé vált, hogy a mint valamely ostromtelepen megjelent vörös fővege (az utegparancsnok ily főveget viselt), ez elég volt, hogy a várból megeredjen a telepre az ágyuzás. Azt a házat is, melyben lakott (a rác-téri Tököl-féle kétemeletes ház), előszeretettel választották a bombák célpontjává. Egy ízben a nevenapjának estjén tisztelték meg ilyen ágyu-szerenáddal, március 23-án éjjel pedig egyenesen szobájába repült egy bomba s a roppant légrázkodás őt az ágyból kilökte a földre. Választófalak, előfalak ledőltek, a padozat leszakadt; végre is kénytelen volt bombamentesebb távolban keresni lakását.

Legszemélyesebb műve azonban a vár és Zsigmondháza közt a Maros két ágát összekötő átmenet és (franchée) elkészítése volt, mely a várbelieket végkép elvágtá a Temesvárral való közlekedés lehetőségétől és főközöje volt a vár elcsúszásának. E veszélyes és kritikus feladattal gróf Vécsey táborbornok bízta meg, ki időközben a várostromot átvette. A február 8-iki katasztrófa után, midőn a temesvári felmentő sereg pár órára elfoglalta Ó-Arad városát, ott rettenetes gyilkolást és pusztítást művelve, s csak Asztalos Sándor őrnagy erélye mentette meg a magyar ügynek a várost, kiverve a híres utcai harcok az ellenséget belőle, Gaál Miklóst a kormány a parancsnokságból elmozdította és helyébe előbb Kiss Pált, majd gróf Vécseyt küldte. A franchée elkészítését már Gaál tervezte s határozta el, de őt — Margitay szerint — a méltatlan intrika megbuktatván, Vécsey nevéhez fűződik a vár bevételének dicsősége.

A művelet oly veszélyes s kivittele oly érdekes, szinte regényes színezetű volt, hogy azt bővebben ismertetni nem mulaszthatjuk el.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenetek.

— S. H. Helyben. A rendőrbiztosi állásba képesítés nem kívántatik. Pályázhatik őr is, ha akar. A pályázati kérvényre 50 kros bélyeg kell.

— Egy sértett. Más lap nyiltéri rovatában megjelent nyilatkozatot mi a nyilatkozó beleegyezése nélkül át nem vehettük.

— a. Biztosan tudja? Legközelebb megtesztük.

— Z. M. Szeged. Rövid lévén az idők, nem állott módunkban. Üdvözet.

— Emem Budapest Reménylünk és várunk valamit, mert már rég nem vala szerencsénk!

— sz - n. Őa is rég nem szerencsétlített valamivel!

— D. K. Megkaptuk, köszönet.

NYILTÉR.

E rovatban közlöttékért nem felelős a szerk.

Nyilatkozat.

Róza nevű 17 éves leányom testén évekel ezelőtt egy dió nagyságu daganat képződött, mely terjedelmében folyton-folyvást fejlődővén legutóbb emberi fejnél nagyobb daggá nőtte ki magát, úgy hogy az leányomnak életét már a legkomolyabban veszélyeztette.

A baj elhárítása s gyógyítása iránt több polgári s katona orvos előtt is tettem már lépéseket mindaddig azonban sikertelenül, mert az illető orvosok a bajjal a fővárosba mütő tanárhoz utasítottak

Miután pedig anyagi helyzetem lehetőtlenné tette azt, hogy a beteget a fővá-

rosba felvihessem, örömmel ragadtam meg a legelső alkalmat, hogy a városunkban nemrég letelepedett Dr. Dékány Béla orvos urnak beteg leányomat megmutassam.

Nevezett orvos ur a bajt körülvizsgálván kijelentette azonnal, hogy ő leányomat megszüaditja e bajától, ha az magát műtétnek alá vetni hajlandó lesz. Leányom magát erre hajlandónak nyilvánítván f. évi május hó 31-én Dr. Dékány Béla s, Dr. Bojnitzer Antal orvos urak rajta a műtétet szerencsésen végre is hajtották.

Miután leányom ma már teljesen egészséges s az életét veszélyeztetett dagnak mi nyoma sincs, kedves kötelességemnek ismerem nevezett orvos uraknak hálás köszönetemet ez uton is nyilvánítani.

Csongrád 1890, június 14-én.

Harangozó igazabban Lévai János és neje.

Vezsegi Molnár Erzsébet.

Nyilatkozat.

Ugyanis Csongrádról való eltávozásom óta Szilber János könyvkötő a legbrutálisabban beszél utánam s nehogy a már egész csongrádi közönség igen jól ismert hazugszáju piszkos ember állításait elhiggyék, sietek kijelenteni, hogy az csak szemtelen rágalom és kutya koholmány!

Mindszent, 1890. június 14.

Silberstein Jakab, könyvkötő és nyomdász.

HIRDETÉSEK.

Harvadozó gyöngyvirág! Ajánlatát nem fogadhatom el, mert a bal lábán sarka vett, tehát szerelmét ossza fel mással.

P. P.

Pályázati hirdetmény.

Csongrád megyei gazdasági egyesületnél üresedésben álló s 600 frt évi fizetéssel, s az újonnan belépő tagok első évi tagsági díjnak, úgy az üzleti viszonyból származó összes tiszta jövedelemnek 10% -jával javadalmazandó **tükári-pénztárnoki állásra** ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy szakképzettségüket igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket Sarkadi Nagy Mihály alelnök-nél folyó évi június hó 22-ik napjáig adják be.

Szentes 1890, június hó 10-én.

SARKADI N. MIHALY, alelnök.

2907. sz.—1890.

Hirdetmény.

Csongrád nagyközségben megüresedett 600 frt évi fizetéssel és föld járandósággal javadalmazott **jegyzői**, továbbá 50 frt évi fizetéssel javadalmazott **szülésznői** állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhivatnak az ezen állásokat elnyerni óhajtók, hogy a képesítettségeküket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket legkésőbb f. évi június hó 19-ig alulírott főszolgabírónál nyutsák be. mert a később érkező, vagy a törvényszerű képesítettséget nem igazoló kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Kelt Csongrádon, 1890. június 3-án.

Dr. CICATRICIS, főszolgabíró.